

NUŞİREVÂN-I ÂDİL

Kaynaklarda ismi Nuşirevân ya da Nuşinrevan olarak geçmektedir. Sâsânî Devletinin 20. hükümdarıdır. İran kralları için, Araplar **“Kisrâ,”** Batılılar, Eski Bizans ve Rumlar “Chosroes” ismini kullanmışlardır.

Nuşirevân Resul-i Ekrem (a.s.m.) doğduğu zamanlarda İran’da Kisrâ olarak bulunuyordu. Nitekim, Resul-i Ekrem Efendimizin (a.s.m.) doğduğu gece, İran’da Kisrâ’nın sarayının eyvan ve kubbeleri çökmüş, Sava Gölü’nün suları çekilip kurumuş, ateşperestlerin kutsal mabetlerinde yanan ateş sönmüştü. Bütün bu hâdiselerden Nuşirevân dehşete kapılmış ve konunun araştırılması için elçilerini zamanın en büyük kâhini olan Satih’e gönderdi. (bk. Mubezan maddesi)

Nuşirevân Milâdî 531 yılında babası Kabad’ın yerine Sâsânî devletinin başına geçti. Başta Rumlar olmak üzere, Turanlar ve Hintlerle çeşitli savaflara girdi ve bir çoğundan galip çıkarak Cezire, Şam ve Kafkasya’yı ele geçirerek İran Devletinin sınırlarını Akdeniz ve Karadeniz sahillerine kadar genişletti. Öte yandan Maveraü’n-Nehir topraklarından bir kısmını ele geçirdi. Bizans imparatoru Jüstinyen ile M. 562 yılında yaptığı savaşta Bizanslıları yenerek elli yıl boyunca onları cizye ödemek durumunda bıraktı. Nuşirevan, hükümdarlığı döneminde ülkenin sınırlarını yaklaşık bin kat genişletmiş, yönetimde gösterdiği adalet ve hakkaniyetiyle de şöhret bulmuştu. Nitekim Resul-i Ekrem Efendimiz (a.s.m.) bir hadislerinde **“Ben Sultan-ı Âdil zamanında doğdum”** buyurmuşlardır ki bu şeref Nuşirevân’ın adaletini tescil etmek için yeterlidir.

Nuşirevân yaklaşık 48 yıl süren hükümdarlığından sonra M. 579 yılında vefat etti. Yerine oğlu IV. Hürmüz geçti.

Devlet idaresinde, büyük bir âlim ve hikmet sahibi olan Büzürçmehr isimli veziri kendisine adaletin tesisinde en büyük yardımcısı olmuştu. Bunun dışında yine ilim adamlarından oluşan büyük bir danışma kurulu vardı. Nuşirevân, ilim adamlarına büyük değer verir ve onları değişik vesilelerle taltif ederdi. Nitekim bu yaklaşımıyla ülkesine birçok yabancı âlimi de çekmeyi başarmıştı.